

Dosarul nr. 3ra-195/22
2-21021776-01-3ra-18022022

Prima instanță: Judecătoria Hîncești sediul Ialoveni (jud. D. Corlăteanu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Clima)

ÎNCHEIERE

20 aprilie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Consiliul raional Ialoveni
în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată a
Artiom Zaharov împotriva Consiliului raional Ialoveni cu privire la obligarea
emiterii actului administrativ și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 1 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin
care a fost respinsă cererea de apel depusă de Consiliul raional Ialoveni împotriva
hotărârii din 29 iunie 2021 a Judecătoriei Hîncești sediul Ialoveni

constată:

La 11 februarie 2021, Artiom Zaharov a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Consiliului raional Ialoveni cu privire la obligarea emiterii
actului administrativ și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că la 29 octombrie 2020, a remis în adresa
Consiliului raional Ialoveni o petiție, prin care a solicitat emiterea actului
administrativ individual privind repararea prejudiciului moral în mărime de 8 500
de lei, prejudiciu cauzat de Comisia de recrutare-încorporare în serviciul militar
în termen, în serviciul cu termen redus și serviciul civil al raionului Ialoveni prin
emiterea unui act administrativ ilegal.

A menționat că potrivit procesului-verbal nr. 01 din 3 aprilie 2019 al
ședinței Comisiei de recrutare-încorporare în serviciul militar în termen, în
serviciul cu termen redus și serviciul civil al raionului Ialoveni, în capitolul II
pct. 2, a fost dispusă respingerea cererii de încorporare în serviciul civil a
recrutului Artiom Zaharov.

Astfel, nefiind de acord cu decizia respectivă, la 16 aprilie 2019, a expediat
în adresa Consiliului raional Ialoveni cererea prealabilă, prin care a solicitat
anularea deciziei respective.

La 8 mai 2019, Comisia de recrutare-încorporare în serviciul militar în termen, în serviciul cu termen redus și serviciul civil al raionului Ialoveni, a examinat cererea prealabilă și a dispus respingerea acesteia, motiv pentru care a înaintat prezenta acțiune.

A precizat că odată cu depunerea cererii prelabile, a fost depusă în instanța de judecată o acțiune cu privire la anularea actului administrativ defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ favorabil, care, prin hotărârea din 7 septembrie 2020 a Judecătorei Hîncești sediul Ialoveni, a fost admisă, anulat pct. 2 al procesului-verbal nr. 01 din 3 aprilie 2019 al Comisiei de recrutare-încorporare în serviciul militar în termen, în serviciul cu termen redus și serviciul civil al raionului Ialoveni și obligată Comisia de recrutare-încorporare în serviciul militar în termen, în serviciul cu termen redus și serviciul civil al raionului Ialoveni să încorporeze recrutul Artiom Zaharov în serviciul civil.

A punctat că din cauza emiterii de către Comisia de recrutare-încorporare în serviciul militar în termen, în serviciul cu termen redus și serviciul civil al raionului Ialoveni a unui act administrativ individual ilegal, a fost supus, pe parcursul a 17 luni, la suferințe psihice, care au rezultat din starea de stres în care se afla permanent, or, era amenințat că poate fi supus încorporării sub arme, contrar convingerilor sale pacifiste, privarea de dreptul de liberă circulație, or, având calitatea de recruta, dreptul la liberă circulație, inclusiv plecarea peste hotarele Republicii Moldova, i-a fost restrâns și starea de stres în legătură cu necesitatea apărării drepturilor prin instanțele de judecată, drepturi garantate de acte naționale și internaționale.

A apreciat prejudiciul moral cauzat la suma de 8 500,00 lei, prin prisma calculului a câte 500 de lei pentru fiecare lună de suferințe psihice.

Și-a întemeiat pretențiile în baza art. 19 alin. (1), (3), (5), 2006, 2036, 2037 Cod civil, art. 10 alin. (2), 69, 72, 75, 162, 164 alin. (1), (2), 165 alin. (1), (2), 166, 167, 189 alin. (1), (2), 191, 196, 204, 206, 209, 211, 212 Cod administrativ, art. 75, 80, 81 CPC.

A solicitat obligarea Consiliului raional Ialoveni să emită actul administrativ individual privind repararea prejudiciului moral în mărime de 8 500 de lei, prejudiciu cauzat dânsului prin emiterea, de către Comisia de recrutare-încorporare în serviciul militar în termen, în serviciul cu termen redus și serviciul civil al raionalului Ialoveni, a unui act administrativ ilegal, precum și încasarea din contul Consiliului raional Ialoveni în beneficiul său a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 29 iunie 2021 a Judecătorei Hîncești sediul Ialoveni, a fost admisă acțiunea.

A fost obligat Consiliul raional Ialoveni să emită actul administrativ favorabil, în temeiul căruia să dispună repararea prejudiciului moral cauzat prin emiterea de către Comisia de recrutare-încorporare în serviciul militar în termen, în serviciul cu termen redus și serviciul civil al raionalului Ialoveni, a unui act administrativ ilegal, prin achitarea în beneficiul lui Artiom Zaharov a sumei de 8 500 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

A fost încasată de la Consiliul raional Ialoveni în beneficiul lui Artiom Zaharov suma de 6 000 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

La 6 iulie 2021, Consiliul raional Ialoveni a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 29 iunie 2021 a Judecătoriei Hîncești sediul Ialoveni, iar la 13 august 2021, a fost prezentată motivarea apelului, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 1 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Consiliul raional Ialoveni împotriva hotărârii din 29 iunie 2021 a Judecătoriei Hîncești sediul Ialoveni.

Întru argumentarea soluțiilor adoptate, instanțele de judecată ierarhic inferioare au stabilit că printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă, a fost constatat că pct. 2 al procesului-verbal nr. 01 din 3 aprilie 2019 al Comisiei de recrutare-încorporare, în serviciul militar în termen, în serviciul cu termen redus și serviciul civil a Consiliului raionului Ialoveni, care se referea la persoana lui Artiom Zaharov, este ilegal.

Astfel, au remarcat instanțele de judecată că prin acest act administrativ ilegal, lui Artiom Zaharov i-a fost cauzat un prejudiciu moral, manifestat prin suferințe psihice, acesta fiind stresat de situația că ar putea fi înrolat în forțele armate, contrar voinței sale.

Totodată, instanțele de judecată inferioare au reținut că Artiom Zaharov a probat faptul că a fost prejudiciat moral, și anume că având convingeri pacifiste, a fost înrolat în serviciul militar, printr-un act administrativ anulat de către instanța de judecată, deși dânsul a depus o cerere în acest sens și și-a manifestat intenția de a fi încorporat în serviciul civil.

Corespunzător, instanțele de judecată au conchis asupra obligării Consiliului raional Ialoveni să emită actul administrativ individual favorabil în temeiul căruia să dispună repararea prejudiciului moral cauzat prin emiterea de către Comisia de recrutare-încorporare în serviciul militar în termen, în serviciul cu termen redus și serviciul civil a Consiliului raional Ialoveni a unui act administrativ ilegal, prin achitarea în beneficiul lui Zaharov Artiom a sumei de 8 500 de lei.

Pe de altă parte, având la bază criteriile de stabilire a cheltuielilor de asistență juridică, instanțele au apreciat că suma de 6 000 de lei, care urmează a fi achitată lui Artiom Zaharov cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, reprezintă un quantum real, necesar și rezonabil.

La 28 decembrie 2021, Consiliul raional Ialoveni a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 1 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, iar la 4 martie 2022, a fost prezentată motivarea recursului, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că Consiliul raional Ialoveni a încercat să determine perioada de 17 luni, care a fost luată în calcul la determinarea mărimii prejudiciului moral și a constatat că Artiom Zaharov ar fi putut să se refere la

două perioade, și anume 7 noiembrie 2017 – data emiterii de către Centrul Militar Teritorial Strășeni a ordinului cu privire la detașarea lui Artiom Zaharov pentru îndeplinirea serviciului militar în termen în trupele de carabinieri și data de 3 aprilie 2019 – dată la care a avut loc ședința Comisiei unde s-a examinat cererea cu privire la încorporarea militarului în termen.

A menționat că Consiliul raional Ialoveni nu poate purta răspundere pentru judecarea cauzei în termen rezonabil, astfel acesta nu poate achita prejudiciul moral pentru fapte ce nu-i sunt atribuite prin competență și, respectiv, nu-i pot fi imputate, circumstanțe care au fost desconsiderate de către instanța de apel.

A evidențiat că Artiom Zaharov a obținut eschivarea de la serviciul militar în termen prin încorporarea în serviciul civil în baza hotărârii din 7 septembrie 2020 a Judecătoriei Hîncești sediul Ialoveni, care a indicat eronat în dispozitivul hotărârii, precum că Artiom Zaharov are statut de recruta, acesta de fapt având statut de militar în termen, pe motiv că Ordinul nr. 100 din 7 noiembrie 2017, emis de Centrul Militar Teritorial Strășeni, prin care i s-a atribuit statut de militar în termen nu a fost anulat.

Astfel, Consiliul raional Ialoveni nu a avut temei de a lua altă hotărâre în privința lui Artiom Zaharov decât să-i respingă cererea de încorporare în serviciul civil, or, în caz contrar, Consiliul ar fi încălcat prevederile legale.

A precizat că la determinarea vinovăției Consiliului raional Ialoveni, instanța de apel nu a luat în considerare prevederile Legii nr. 156/2007 cu privire la organizarea serviciului civil (de alternativă), precum și faptul că la anularea actului administrativ, instanța a aplicat prevederile CtEDO, relevante în cauzele referitoare la efectuarea serviciului militar în termen, pe când Consiliul raional Ialoveni nicidecum nu putea aplica aceste prevederi.

Și asta deoarece, de fapt, Artiom Zaharov a fost încorporat prin Ordinul nr. 100 din 7 noiembrie 2017, emis de Centrul Militar Teritorial Strășeni, instituție ce nu se subordonează Consiliului raional Ialoveni și nici Comisiei de recrutare-încorporare în serviciul militar în termen, în serviciul cu termen redus și serviciul civil al raionului Ialoveni, acestea fiind în imposibilitate de a emite acte care ar satisface cerințele lui Artiom Zaharov.

La 21 februarie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Artiom Zaharov și a reprezentantului său, avocatul Veaceslav Nemerenco copia cererii de recurs depuse de Consiliul raional Ialoveni, fiindu-le explicat dreptul de a depune referință asupra recursului declarat, fiind recepționată de către avocatul Veaceslav Nemerenco la 25 februarie 2022, potrivit avizului de recepție (f. d. 208), iar în privința lui Artiom Zaharov, corespondența a fost restituită cu mențiunea „nereclamat”, conform plicului anexat la dosar (f. d. 210).

Până la data examinării admisibilității recursului, Artiom Zaharov nu a făcut uz de dreptul de a depune referință.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin. (1) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

În speță, se constată că dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat în ședință publică la 1 decembrie 2021 (f. d. 21 vol. II).

Este cert și faptul că la 28 decembrie 2021, Consiliul raional Ialoveni a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 1 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 203-204).

Decizia motivată din 1 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost recepționată de către Consiliul raional Ialoveni la 7 februarie 2022, potrivit avizului de recepție (f. d. 199).

Se mai constată că la 4 martie 2022, Consiliul raional Ialoveni a depus motivarea recursului împotriva deciziei din 1 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 211-226).

Astfel, recursul depus de Consiliul raional Ialoveni împotriva deciziei din 1 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău este în termen.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Consiliul raional Ialoveni, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) Cod administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Consiliul raional Ialoveni.

În conformitate cu art. 230 și 246 Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Consiliul raional Ialoveni se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu